

Lokalförsörjningsplan, projektering Ånge

Bakgrund

2017 gjordes en utredning av PWC om kommunens framtida lokalbehov.

Utredningen visade att kommunen om tio år kan förväntas ha en liten minskning av antalet barn i förskoleålder (-20 personer), färre antal barn i grundskolan (-67 personer) och ett ökat antal personer som är 80 år och äldre (+85 personer).

Utredningen pekade även på den offentliga sektorns och kommunens förväntade problem med kompetensförsörjningen.

Utredningen föreslog följande åtgärder för kommunen:

- Skapa större enheter inom förskolan
- Minska antalet enheter inom grundskolan
- Minska till en särskola från dagens två
- Minska till ett högstadium i kommunen
- Öka antalet platser i särskilt boende
- Skapa trygghetsboende/seniorboende
- Skapa ytterligare en gruppboende

Koncernledningsgruppen tog fram förslag som för Ångeområdet som innebar:

- Större enheter inom förskolan
- Fler platser i seniorboende/ trygghetsboende
- Fler platser i LSS-gruppboende

Positiva effekter av att samla Ånge tätorts förskolor på samma plats:

- Framtida kompetensförsörjning. I dagsläget svårt att få tag i legitimerade förskollärare. En samlad Förskola innebär att behovet lättare kan tillgodoses.
- Lägre vikariekostnader med all personal på samma ställe. Överflyttning av personal från avdelningar vid vakanser och sjukfrånvaro.
- Högre personaleffektivitet vid öppningar/stängningar. Öppning och stängning kan ske på färre ställen.

- Förbättrad arbetsmiljö för förskolechef och pedagogisk personal. Förskolechef och administratör på plats vid förskolan. Gemensamma personalmöten/APT samt morgonmöten på samma ställe.
- Schemaläggning anpassas efter barnschema, faktisk närvaro och personaltillgång (bemanning efter behov).
- Städ och mat hanteras på plats. Kökspersonal hanterar även frukost och "mellis" vilket bidrar till att pedagogisk personal arbetar i barngrupp.
- Kvalitetssäkring av den pedagogiska verksamheten. Samplanering möjliggör likvärdighet för barnen.
- Stor utemiljö och nya lokaler. Området inbjuder till en lugn miljö med många aktiviteter. Trygga och säkra avlämningsplatser utanför området. Nya lokaler möjliggör nya lärmiljöer med ny teknik (exempelvis dans- och skapanderum). Personalen får vara med och utforma ny lärmiljö.
- En ny samlad förskola innebär att man slipper framtida investeringskostnader på äldre förskolor.

Möjlighet till åldersindelad barngrupp (5-årsgrupp)

Genom att samla förskolorna på ett och samma ställe möjliggör man för ett arbete med åldersindelade grupper/avdelningar. Viktigt är dock att en större förskola inte utesluter åldersblandning då barnen träffar andra barn i olika åldrar under dagen.

När skolan ska ta emot de nya sexåringarna i förskoleklass har man sett skillnader på barngrupper som varit åldersblandade och åldersindelade. När skolan tagit emot en barngrupp som varit åldersindelad känner de varandra och de har gynnat elevernas start med fokus på matematik- och språkinläring.

Knut Sundell, docent i psykologi, menar att åldersindelade barngrupper får nöjda pedagoger som framhåller barnen som största vinnare. De pedagogiska aktiviteterna blir enklare att planera och genomföra. Hela deras verksamhet kan styras av åldersgruppen som finns där. Miljön kan bli inbjudande och anpassad till barnens behov och intressen. Ett stimulerande material kan bli tillgängligt för alla. Barnen blir självständiga i en tillåtande miljö. De äldre barnen behöver inte stå tillbaka för de yngres större behov av omsorg och vuxentid.

Man har även kunnat se en mer kunskapstörstande och skolmogen barngrupp. Forskning har även visat att äldre barn i åldersblandade grupper får mindre vuxenledda pedagogiska aktiviteter. Barn i åldersindelade grupper utvecklar språket och den kognitiva förmågan tydligare. Från åldrarna fyra till fem år visar svensk och internationell forskning på att åldersindelade grupper hunnit förbi jämnåriga barn i åldersblandade grupper.

Positiva effekter av att öka antalet platser i seniorboende eller skapa platser i trygghetsboende:

Den största orsaken till att flytta platserna i särskilt boende från

Spångbrogården till Parkbacken är att lokalerna på Spångbrogården behöver åtgärdas för att bli bra som särskilt boende ur arbetsmiljöhänseende. Små badrum, hårda golv och att det saknas fasta lyftar.

En av slutsatserna i socialnämndens utredning av hemtjänsten är att skapandet av trygghetsboende skulle avlasta hemtjänsten eftersom forskning visar att behov av vårdinsatser senareläggs. Skapandet av ett trygghetsboende borde även ha positiv inverkan på tillgången av lediga hus för försäljning.

Positiva effekter av att öka antalet platser i LSS-gruppboende:
Redan idag finns ett större behov av boende i gruppboende än vad kommunen kan tillgodose i egen verksamhet, platser köps externt och behovet förväntas öka inom de närmaste åren.

Kommunen köper även platser i korttidsboende idag som skulle kunna tillgodoses i anslutning till gruppboendet.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige beslutade i februari 2018:

Godkänna att ÅFA projekterar för följande investeringar:

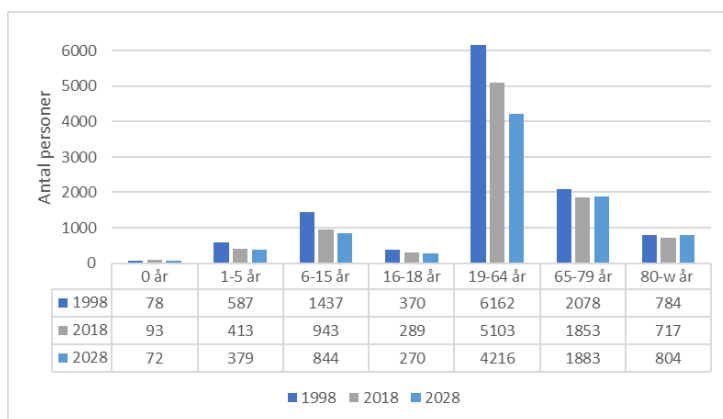
- Ombyggnad av Åsgatan till 8 avdelningar förskola med tillagningskök för mat till förskolan i Ånge
- Ombyggnad av Solgårdens förskola till gruppboende, LSS
- Ombyggnad av Parkbacken till ytterligare 29 platser, särskilt boende
- Ombyggnad av Spångbrogården till trygghetsboende

Kommunstyrelsen beslutade i november att uppdra till koncernledningsgruppen att även se över lokalutnyttjandet i Fränstaområdet.

Befolkningsprognos 2018 - 2028:

I den framtagna befolkningsprognosen fram till 2028 kommer antalet barn i åldern 1 - 5 år att minska med 34 personer. Minskningen motsvarar cirka två avdelningar i hela kommunen. Prognosen är en minskning med 14 barn i Haverö-Borgsjö området. Ytterligare minskning kan förväntas efter år 2028 eftersom antalet personer i åldern 19 - 44 år minskar med 389 personer, det är dock svårt att göra en bedömning av detta.

Antalet personer i åldern 80 år och äldre kommer att öka med 87 personer. Om samma andel av de som är 80 år och äldre 2028 är i behov av särskilt boende som andelen 2017 kommer kommunen att behöva ytterligare 15 platser 2028. 2018 kan vi dock se att behovet minskat och prognosen är att befolkningen förväntas vara frisk längre. Vid en jämförelse med andra kommuner i landet så framgår att Ånge kommun har betydligt fler platser i särskilt boende än andra. En minskning av antalet platser genomförs nu av socialnämnden vilket innebär att andelen i åldern 80 år och äldre kommer att minska.

Prognos, LSS-gruppbostad

Idag har inte kommunen tillräckligt med platser i egen regi att erbjuda till de som beviljats bostad med särskild service. Socialförvaltningen gör bedömningen att behovet kommer att öka, bedömningen görs utifrån att socialnämnden idag köper placeringar för fyra personer samt att det finns tre nya ansökningar från 2020. Unga med behov av bostad med särskild service önskar bo centralt med närhet till ett större utbud av aktiviteter. Socialförvaltningen gör bedömningen att behovet kommer att öka ytterligare kommande år.

Nuläge:

ÅFA har gjort en projektering enligt beslutet i kommunfullmäktige av Solgården till LSS-gruppbostad med sju lägenheter, ytterligare 29 platser, särskilt boende på Parkbacken varav två för parboende samt 11 avdelningar förskola på Åsgatan.

Projekteringen för förskolan avviker från uppdraget från kommunfullmäktige, från åtta avdelningar till elva, eftersom behovet av förskola ökat och att det redan nu finns tre avdelningar på Åsgatan. Uppdraget var att projektera för åtta avdelningar men nuvarande förutsättningar gör att behovet i första hand blir:

Nuvarande på Åsgatan: tre avdelningar

Parkbacken: två avdelningar

Knyttet: två avdelningar

Solgården: två avdelningar

Gulsippan: två avdelningar

Dessutom vill koncernledningen förorda att även Gulsippans förskola flyttas till Åsgatan. Detta för att få full effekt både när det gäller kompetensförsörjning och kvalitet. De externa hyresgäster som idag finns på Parkbacken kan då erbjudas nya lokaler på Gulsippan. Lokaler för hemtjänst-hemsjukvård kan iordningsställas på Spångbrogården.

Alternativa lösningar

- Solgården, sju lägenheter, LSS gruppboendestad alternativt fem lägenheter LSS-gruppboendestad och två korttidsplatser. Alternativt så fortsätter vi köpa platser för gruppboendestad och korttidsboende.
- Parkbacken, alternativet är att bygga om Spångbrogården till ett särskilt boende med bättre arbetsmiljö (toaletter/badrum) och inte skapa ett trygghetsboende.
- Åsgatan, alternativet är att fortsätta med flera mindre enheter eller en nybyggnation av förskola. Renovering av nuv förskolor

Beräknade investeringskostnader

- Solgården, sju lägenheter, LSS-gruppboendestad: 12,5 mkr
- Parkbacken, 29 platser särskilt boende, 36,4 mkr
- Åsgatan, 11 avdelningar, förskola, 76,9 mkr
- Spångbrogården, 30 lägenheter, trygghetsboende, samt lokal för hemtjänst, totalt 7 000 kvm som behöver upprustas/iordningsställas. En grov kalkyl på 6 000 kr/kvm innebär en kostnad på 40–45 mkr.

Ekonomisk kalkyl

- Solgården:

Den ekonomiska kalkylen visar att en ny gruppboendestad i dagsläget skulle innebära en utökat kostnad på 1,2 mkr men med tanke på ett ökat framtida behov bedöms investeringen vara strategisk. I nuvarande LSS-utjämningsystem är det fördelaktigt med verksamhet i egen regi.

Gruppboendestad Ånge			
7 lägenheter		Idag	LSS gruppboendestad
Personal			5 364
Lokaler			985
Övrigt	5 000		280
Intäkt			-378
Netto	5 000		6 251
Jmf med nuvarande organisation			1 251

- Parkbacken

Vid ombyggnad av Parkbacken till ytterligare 29 platser särskilt boende beräknas kommunens nettokostnad bli 600 tkr lägre än kostnaden för Spångbrogården. Det beror på att det idag är ÅFA som debiterar hyrorna för Spångbrogården. ÅFA kommer efter en ombyggnad att kunna debitera hyror för boende i trygghetsboende/boende för äldre.

Parkbacken	31 platser	29 platser
29 platser	Spångbrogården	Parkbacken
Personal	14 449	13 737
Lokaler	2 185	3 300
Övrigt	481	443
Intäkt	-1 425	-1 343
Hyrer		-1 044
Netto	15 690	15 093
Jmf med nuvarande organisation		-598

- Åsgatan

Projekteringsuppdraget var en förskola för åtta avdelningar. Sedan uppdraget lämnades har förutsättningarna förändrats då det redan idag finns tre förskoleavdelningar på Åsgatan. För att nå full effekt för kompetensförsörjning och barnens resultat i skolan föreslår koncernledningen att all förskoleverksamhet i Ånge flyttas till Åsgatan. Förändringarna innebär att projektering gjorts för 11 avdelningar på Åsgatan. Kostnaden beräknas bli 2,8 mkr högre än nuvarande verksamhet, då har inte hänsyn tagits till besparingar i kostorganisation och effektiviseringsvinster.

Nuv Förskola Ånge	11 avdelningar
Personal	15 171
Lokaler	2 849
Övrigt	764
Intäkt	-1 874
Netto	16 910
Jmf med nuvarande organisation	2 851

- Övrigt

Nya lokaler för hemtjänst och hemsjukvård behöver iordningsställas och finns inte med i kalkylen.

Boverket har idag bidrag att söka för särskilt boende och gruppboende enligt LSS, men i förslaget har ingen hänsyn tagits till eventuellt statligt stöd för projekten.

Förslag

Koncernledningen föreslår att ÅFA får i uppdrag att verkställa följande projekt:

- Åsgatan, förskola motsvarande 11 avdelningar
- Solgården, 7 platser LSS-boende
- Parkbacken, 29 platser särskilt boende varav två för parboende
- Spångbrogården, trygghetsboende/boende för äldre

Upplåning måste ske för finansiering och beslut om det kan tas under hösten 2019.

För koncernledningsgruppen
Catharina Norberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till
Ånge Fastighets & Industri AB